

УДК 687.016.5:7.05

ФОРМОУТВОРЮЮЧІ ЕЛЕМЕНТИ ТРАДИЦІЙНОГО УКРАЇНСЬКОГО КОСТЮМА У РОЗРОБЦІ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ

НАЗАРЧУК Людмила¹, ВЕЛИЧКОВСЬКА Наталія^{1,2}
¹ Луцький національний технічний університет, Луцьк, Україна
² Бренд одягу «Шипелик», Луцьк, Україна
nlv_29@ukr.net

У роботі було досліджено характеристики українського жіночого одягу XIX - XX ст, зокрема формоутворюючі, колористичні, фактурні та матеріальні; проаналізовано способи та методи роботи з історичними джерелами; обґрунтовано можливості поєднання в жіночих образах верхнього асортименту українського костюма сучасних тенденцій та формоутворюючих елементів костюма.

Ключові слова: жіночий одяг, сучасний дизайн, етно стиль, формоутворюючі елементи.

ВСТУП

Уже не перший сезон провідні українські дизайнери та світові будинки мод черпають натхнення для своїх колекцій саме з етніки. Головна ідея таких поєднань – це підтримка історичних та культурних цінностей народу. Іншим напрямом в етнодизайні є модернізація вже традиційних речей, у поєднанні з новими елементами і предметами, тим самим створюючи цікаві та креативні образи для сучасного користувача.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Сьогодні актуальним є дизайн-проекування виробів жіночого асортименту із застосуванням формоутворюючих елементів традиційного українського костюма. Тому постає ряд завдань, які потрібно для цього вирішити: проаналізувати формоутворюючі особливості жіночого костюма в стилі «етно», обрати характерну кольорову гаму та матеріали; визначити етапи і методи роботи з історичним джерелом; обґрунтувати можливість поєднання в сучасних жіночих образах верхнього асортименту актуальних тенденцій та формоутворюючих елементів костюма XIX - XX століття.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У двох основних проявах існує одяг: традиційний костюм і сучасна мода. Популяризація національних елементів за допомогою моди – це дієвий механізм збереження етнічних культур [1].

При розробці сучасного одягу одним із популярних напрямів проектування костюма є робота з історичними джерелами. Методи та способи обробки і застосування спадку минулих епох, які до сьогодні надихають на створення нових

проектів та об'єктів дизайну [2] показують у своїх працях М. Мельник [1], К. Кравчук, Т. Ніколаєва, І. Давиденко, І. Ляпкало [3, 4], М. Олійник [5].

Згідно [6], проектний підхід із застосуванням історичних джерел включає композиційний та конструктивний аналіз історичного костюма, при цьому композиційний аналіз базується на визначенні елементів гармонізації форм моделі (силуеті, пропорції, членуванні, кольоровій гамі, фактурі) та пластичних якостях матеріалу, а конструктивний аналіз моделі, що досліджується включає визначення особливостей формоутворення одягу конкретного історичного періоду та виокремлення оригінальних засобів проектування, які присутні у роботах певного дизайнера.

Провівши аналіз характерних особливостей традиційного українського костюма, виділимо такі типові ознаки: графічно чіткі силуети та етнічні мотиви; використання народної вишивки (у традиційному костюмі вона відіграє допоміжну роль, таким чином створюючи композиційну врівноваженість між оздобленням та формою тому лише за таким принципом нею варто декорувати сучасний одяг), мережання, гаптування, ткацтва, розпису, вибійки; принципи формоутворення; матеріали; технології пошиття та оздоблення; семіотика та манера одягання речей; різноманітна кольорова гама. Для пошиття традиційного одягу використовували такі матеріали, як льон, бавовну, шовк, м'який оксамит та плюш. Тканини були домотканими чи фабричними.

У розробці колекції верхнього жіночого одягу використано формоутворюючі елементи українських блуз, суконь, пальт ХІХ –ХХ ст.: форми і характер драпірування рукавів, декорування ткацькими мотивами; кольорова гама – коричневий, приглушені відтінки зеленого. Дошка натхнення показана на рис. 1. Призначення колекції – етно пальто складного крою, з елементами ткацтва для жінок віком 30-45 років (рис. 2). Під час створення колекції були використані сучасні тенденції 2023-2024 років.

Рис.1. Дошка натхнення

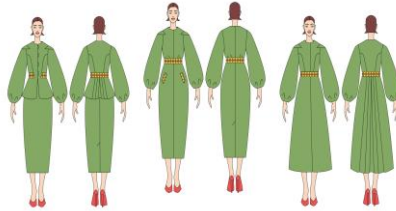

Рис. 2. Ескізна проробка стильового рішення моделей колекції жіночого одягу **ВИСНОВКИ** На основі використання формоутворюючих прийомів блуз, суконь та пальто у «етно» стилі було розроблено колекцію верхнього жіночого одягу. Поєднуючи риси українського костюма із сучасними силуетом і кроєм, увагу було акцентовано на співвідношенні поєднання пластичних та плавних декоративних ліній із врівноваженими видовженими прямокутними і трапецієвидними силуетними формами. Посилення естетичної функції костюма, стримана кольорова гама сприятимуть створенню виразного жіночого образу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мельник М. Т. Використання елементів традиційного українського костюма при створенні фешн-колекцій. Блог історика моди Мирослава Мельника. Історія костюма і моди, теорія моди. URL: https://modoslav.blogspot.com/2012/08/blog-post_21.html.
2. Культурологія, Безвершук Ж.О., розділ 10 – Новітня доба. URL: <http://westudents.com.ua/glavy/32485-rozdl-10-novtnya-doba.html>
3. Ніколаєва Т. В., Давиденко І. В., Ляпало І. О. Дослідження форми, структури та колориту костюма 50-х років ХХ століття з метою розробки колекції жіночого одягу. *Art and Design*. 2018. № 2 (02). С. 59-65.
4. Кравчук К. І., Ніколаєва Т. І. Розробка комплексного дизайн-проекту колекції одягу на основі аналізу напрямків розвитку дизайну початку ХХ століття. *Легка промисловість*. 2017. N 2. С. 28-33.
5. Український одяг у системі міської культури Києва (друга половина ХІХ - початок ХХІ століття): монографія/Марина Олійник Київ, 2017. 312 с.
6. Ніколаєва Т. В., Давиденко І. В., Баранова А. І., Кротова Т.Ф. Інновації практичної підготовки фахівців з дизайну одягу на основі дослідження формоутворення історичного костюма. *Art and Design*. 2019, N3, С. 125-135.

NAZARCHUK L., VELYCHKOVSKA N.

FORMING ELEMENTS OF THE TRADITIONAL UKRAINIAN COSTUME IN THE DEVELOPMENT OF THE WOMEN'S OUTERWEAR COLLECTION

The work investigated the characteristics of Ukrainian women's clothing of the XIX - XX centuries, in particular, shape-forming, coloristic, textured and material; ways and methods of working with historical sources are analyzed; the possibility of combining modern trends and form-forming elements of the costume in the female images of the top assortment of the Ukrainian costume is substantiated.

Key words: women's clothing, modern design, ethnic style, form-forming elements